

solta, hogy azonnal folytassák a deportálásokat, míhelyt a mintegy 20 000 kitért zsidót különválasztották. Becslése szerint 280 000 zsidó volt a fővárosban, akik közül 170 000 fő lakott csillagos házakban és kb. 100 000 (sic!) keresztény otthonokban vagy másutt rejtőzködött. Jaross javasolta, hogy a deportálások a zsidók által legsűrűbben lakott VI., VII. és VIII. kerületben kezdődjenek. A miniszterelnök egyetértett vele, hogy a főváros nem tűrheti el ilyen nagyszámú zsidó jelenlétét, és úgy ítélte meg, hogy a deportálások egy-két héten belül folytatódnak. Hozzátette, hogy a deportálásokkal szemben nincs semmi elvi ellenvetése; csak azt akarja, hogy „humánusan” hajtsák végre.⁷⁵

Horthy a kabinetjében lévő nyíltan németbarát elemekkel szemben egyre türelmetlenebb lett. Elhatározta, hogy átalakítja a kormányt, megteszi az első lépéseket a neki jobban tetsző, katonák által meghatározott kabinet létrehozása felé. Augusztus 7-én „saját kérésükre” fölmentette Jarosst, Imrédyt és Kundert, kinevezte Bonczos Miklós igazságügy-minisztériumi államtitkárt belügyminiszterré, Szász Lajos iparügyi minisztert pedig felhatalmazta, hogy ideiglenesen vegye át a kereskedelmi és szállítási minisztériumot.⁷⁶

Jaross leváltása természetesen nem vetett véget azonnal a budapesti zsidók deportálására szótt terveknek. Ezek a tervek azonban most új dimenziót öltöttek, mivel kialakult egy furcsa koalíció, mely immár a zsidók „megmentésének” lehetséges eszközeként igyekezett felhasználni a koncentrációkra vonatkozó különféle elképzeléseket. Ebbe a koalícióba egy ideig Ferenczy László alezredes is beletartozott, a vidéki deportálásokért felelős csendőrtiszt, aki mindenáron szeretett volna néhány jó pontot szerezni a gyorsan változó hazai és nemzetközi légkörben.

Horthy eltökéltségét, hogy leváltja Jarosst, nagymértékben az arra való bizonyítékok motiválták, hogy a miniszter összejátszik mind Veesenmayerral, mind az Eichmann-féle Sonderkommandóval. Endre személyesen tájékoztatta Eichmann-t a deportálások felfüggesztéséről. A magyar csendőrség további együttműködése nélkül Eichmann tehetetlen volt. Himmler tanácsára egyre lejjebb szállította igényeit, és már csak a budapesti zsidók „részleges” eltávolítását követelte. Nagyjából visszatérve Jarosznak az augusztus 2-i minisztertanácsi ülésen előterjesztett deportálási programjára, Eichmann csak a VII., VIII. és IX. kerület zsidóinak deportálására kért engedélyt. Amikor ezt a kérését elutasították, „mindössze” 10 000 főt” kért.⁷⁷

Miután a magyar hatóságok együttműködésének megnyerésére irányuló törekvései kudarcot vallottak, Eichmann elhatározta, hogy továbbra is ellenszegül a magyaroknak. Néhány héttel korábban ugyanis, kihívoán sértő gesztussal, mely személyesen Horthy ellen irányult, már meg-